

РЕЦЕНЗИЯ

от

д-р Цвета Йорданова Зафирова – професор в Икономически университет - Варна

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „доцент“

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование *3. Социални, стопански и правни науки*
професионално направление *3.7 Администрация и управление*
научна специалност *Икономика и управление* (Основи на управлението, Икономика на предприятието)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр.33 от 17 април 2018 г. и в интернет-страницата на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Управление и количествени методи в икономиката“ към Факултета по икономически и социални науки като кандидат участва Ангел Енчев Димитров от същата катедра.

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № Р33-2670 от 15.06.2018 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПУ по област на висше образование *3. Социални, стопански и правни науки*, професионално направление *3.7 Администрация и управление*, научна специалност *Икономика и управление* (Основи на управлението, Икономика на предприятието), обявен за нуждите на катедра „Управление и количествени методи в икономиката“ към Факултета по икономически и социални науки.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат:

гл.ас. д-р Ангел Енчев Димитров от ПУ „Паисий Хилендарски“

Представеният от Ангел Димитров комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с ПРАСПУ, и включва следните документи (*Приложение 1*):

- молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса;
- автобиография по европейски формат;
- диплома за образователно-квалификационна степен „магистър“;
- диплома за образователна и научна степен „доктор“;
- списък на научните трудове;
- справка за спазване на специфичните изисквания на факултета;

- анотации на материалите по чл. 65 от ПРАСПУ, вкл. самооценка на приносите;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- преписи от протоколи от КС, ФС, АС във връзка с конкурса;
- държавен вестник с обявата на конкурса (копие);
- удостоверение за трудов стаж;
- документи за учебна работа;
- документи за научноизследователска работа;
- други документи.

Кандидатът Ангел Димитров е приложил общо 26 научни труда и списък с 15 научно-изследователски разработки. Не се рецензират 5те научни труда по дисертацията

Подлежащи на рецензиране в настоящия конкурс са 21 научни труда, които не са представяни в процедурите за придобиване на ОНС „доктор“. Тяхната структура е следната:

- научни студии и статии – 8 бр.;
- научни доклади – 8 бр.;
- учебни помагала – 4 бр.;
- други публикации – 1 бр.

Липсват разделителни протоколи или декларации за съавторство за съвместните публикации, което не се изисква от ПРАСПУ, но затруднява определянето на някои от приносите на кандидата.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Ангел Димитров е роден в 1971 г. в гр. Пловдив. Висшето си образование завършва през 1995 г. в СА „Д.А.Ценов“ по специалността „Икономика и управление на промишлеността“. Бил е учител в училища и хоноруван асистент (Европейски колеж по икономика и управление – Пловдив, НБУ – локален център Пловдив) по *Икономика и управление*. От 2000 г. е редовен асистент в катедра „Управление и количествени методи в икономиката“ в ПУ „Паисий Хилендарски“. От декември, 2010 до декември, 2013 г. е докторант на самостоятелна подготовка. В този период подготвя и през 2014 г. успешно защитава докторската си дисертация на тема „Стратегия за развитие на ТПК на инвалидите в РБългария“, за което получава ОНС „доктор“ по *Икономика и управление*.

Има 26 научни публикации и участия в 15 проекта. Към настоящия момент е главен асистент в катедрата и неин и.д. ръководител. Развива консултантска дейност в *Съюза на инвалидите – България* и *Асоциацията за защита на правата на лица със специфични образователни потребности – Пловдив*. Член е на Съюза на учените.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическата дейност

Гл.ас. д-р Ангел Димитров има 21 години педагогически стаж (*Приложение 11*). Като преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски“ през периода м. ноември 2000 г. – м. юни 2018 г. е водил лекции и упражнения по следните учебни дисциплини: „Основи на управлението“, „Икономика на предприятието“, „Бизнес мениджмънт“, „Маркетингов мениджмънт“, „Спортен мениджмънт“ и „Организационни системи и модели“, които са свързани с тематиката на обявения конкурс. Преподава икономически и управленски дисциплини както на студенти бакалаври и магистри в ПУ „П. Хилендарски“ в Пловдив, така и във филиалите в Кърджали и Смолян.

Участвал е в екипите по разработването на учебните програми, лекциите и упражненията по всяка от преподаваните учебни дисциплини (*Приложение 12*). Те отговарят напълно на изискванията на нормативната уредба във висшето образование и утвърждават кандидата като подготвен теоретико-методологично в съответните области.

Годишната му учебна заетост е 225 ч лекции и 375 ч. упражнения (*Приложение 9.4*), което показва голяма академична натовареност. Чрез нея и със значителния си педагогически стаж е успял да подобри уменията си в преподаването на съвременни и актуални дисциплини в областта на икономиката и управлението и да се утвърди като преподавател.

Той е автор и съавтор общо на 4 учебника и учебни помагала. В тях се открояват уменията му да структурира и изяснява добре учебния материал, както и да го илюстрира с казуси от практиката. Ангел Димитров показва много добри възможности за разработването и публикуването им.

Участвал е като лектор в проведени обучения и като консултант по икономика и управление в различни организации (*Приложение 2*).

Оценка на научната и научно-приложната дейност на кандидата

От представените за рецензиране 21 научни труда, 6 са самостоятелни и 15 са в съавторство. 1 е на английски език (с IF=3.351) и 20 са на български език.

Научните резултати са представени на общо 13 международни, национални, регионални, университетски конференции и семинари.

Посочените научни трудове за участие в конкурса са в научната специалност, по която е обявен конкурсът за „доцент“ – „Икономика и управление“. Те са резултат на задълбочени изследвания, както и на приложението на съвременен инструментариум и на много доброто познаване на практическите проблеми на предприятията.

Научно-изследователската дейност на Ангел Димитров в ПУ „П. Хилендарски“ е свързана и с участие в значителен брой научно-изследователски и научно-приложни проекти - 15 проекта, от които: 1 международен, 5 национални и 9 вътрешни (*Приложения 5 и 13*).

Научен ръководител е на 1 редовен докторант по *Икономика и управление (индустрия)*. Това е добър атестат, че има необходимия опит и знания, за да консултира успешна научно-изследователска работа.

Трудовете, с които кандидатът за академичната длъжност „доцент” участва в конкурса са в следните области на икономиката и управлението (*Приложение 5*): **Управление на предприятието** (Публикации № I.2.1.7, № I.2.2.1, № I.2.2.2, № I.2.2.8, № I.2.3.3, № I.2.3.4); **Икономика на предприятието** (Публикации №I.2.1.1, № I.2.1.2, № I.2.2.4, № I.2.3.1, № I.2.3.2); **Управление на образованието** (Публикации №I.2.1.3, № I.2.1.4, № I.2.1.6, № I.2.2.3) и **Влияние на макроикономическите и регионалните политики върху икономиката и управлението на предприятията** (Публикации №I.2.1.5, № I.2.2.5, № I.2.2.6, № I.2.2.7).

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Основните приноси на Ангел Димитров в областта на обявения конкурс могат да бъдат систематизирани и обобщени по следния начин:

А. Научни приноси

- Обогатена е теорията в областта на *Икономика на предприятието* с авторови становища по основните теми и за съотношенията между ключови понятия (*Приложение 5, публикация I.2.3.1*).

- Доразвита е методологията за финансов анализ на предприятията чрез приложение на математико-статистически инструментариум, в резултат на което са прецизирани влиянията на определящите фактори за финансовото състояние на предприятията и за избор на изпълнител на обществени поръчки (*Приложение 5, публикации I.2.1.1 и I.2.1.7*).

Б. Научно-приложни приноси

- Проучени са възможностите за ефективна реализация на интеграционната стратегия чрез различни видове и форми на синергизъм за вземане на правилно решение по отношение на дилемата „конкуренция-коопериране“ (*Приложение 5, публикация I.2.2.1*).

- Изследвано е влиянието на световната финансова и икономическа криза върху местния бизнес и са определени специфичните антикризисни политики и мениджърски действия (*Приложение 5, публикация I.2.2.2*).

- Разкрити са основните проблеми на условията на труд и за преминаване към гъвкави форми на заетост с фокус върху фирмените аспекти на ефективността от приложението им (*Приложение 5, публикации I.2.2.6 и I.2.2.7*).

- Оценена е конкурентоспособността на българските ТПК и конкурентния потенциал на винопроизводителите у нас (*Приложение 5, публикации I.2.1.1 и I.2.1.2*).

- Анализирано е състоянието на обучението във ВУ по предприемачество, както и по икономика и управление, изведени са проблемите и са предложени решения за подобряването му (*Приложение 5, публикации I.2.1.3, I.2.1.4, I.2.1.6 и I.2.2.3*).

В. Приложни

- Направен е задълбочен критичен анализ и оценка на винарската индустрия в България и на българо-гръцките икономически отношения и са определени тенденциите в развитието им (*Приложение 5, публикации I.2.1.2 и I.2.2.5*).

- Изследвани са актуалните проблеми на хората с увреждания в България и са посочени алтернативи за решаването им чрез вътрешни резерви в мениджмънта на социалното предприемачество (*Приложение 5, публикации I.2.1.1 и I.2.4.1*).

Обобщено, приносите на гл.ас. д-р Ангел Димитров в конкурса за длъжността „доцент” могат да бъдат определени като **обогаляване на съществуващите знания и приложение на научните постижения в практиката.**

В представените за рецензиране материали по конкурса кандидатът е приложил документ (в *Приложение 15*), описващ 2 цитирания (1 в електронен учебник и 1 в статия) – и двете от известни български учени. От тях може да се направи извод за актуалността и значимостта на научните публикации на гл.ас. д-р Ангел Димитров за теорията и практиката.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Докторантът е приложил изискваната от *Правилника за приложение на ЗРАСРБ* декларация за оригиналност на получените резултати (*Приложение 8*). Съдържанието на научните трудове и приложените документи потвърждават, че същите са самостоятелно дело на автора и успешно защитават претенциите му за научни и научно-приложни приноси.

5. Критични забележки и препоръки

Към автора на дисертационния труд имам някои **бележки и препоръки**, които не омаловажават постигнатите от него резултати, а именно:

- Публикациите на кандидата са основно в издания на ПУ „П. Хилендарски“, което се отразява на неговата известност и разпознаваемост сред учените в областта, както и на цитируемостта на неговите публикации.

- Налице е голяма разнообразие на предмета на изследване в публикациите, което показва задълбочени знания в много области на икономиката и управлението – УЧР, стратегическо управление, управление на МСП, бизнес планиране, предприемачество, управление на проекти, финанси, маркетинг, управление на образованието и др. Но задълбочаването на изследванията на кандидата и специализацията му в определени по-малко на брой области би довело до повишаване на експертността му в тях – така както е напр. неговата за хората в неравностойно положение.

- Публикуване на нови статии в реферирани и индексирани списания, на което се акцентира значително в новия ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение.

- Обобщаване на получените резултати от изследванията и публикуване на самостоятелна монография.

6. Лични впечатления

Познавам кандидата от участието ми като рецензент на докторската му дисертация, където той показва задълбочени теоретични знания по научна специалност *Икономика и управление* като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. От предложените ми за рецензиране научни трудове се наблюдава целенасочена изследователска работа и последователност в развитието му.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от Ангел Димитров **отговарят на всички** изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали **напълно** съответстват на специфичните изисквания на *Факултета по икономически и социални науки* за спазване на допълнителните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ (*Справка съгл.чл.65 (3) от ПРАСПУ*).

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“. Публикациите на Ангел Димитров несъмнено **съдържат научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката**. Те са публикувани в списания и сборници от конференции, издадени от авторитетни академични издателства. Всички те имат практическа приложимост и са ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на гл.ас. д-р Ангел Димитров е несъмнена.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до ФС на *Факултета по икономически и социални науки* за избор на гл.ас. д-р Ангел Димитров на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление *3.7 Администрация и управление*, научна специалност *Икономика и управление* (Основи на управлението, Икономика на предприятието).

27.07.2018 г.

Рецензент:

(проф. д-р Цвета Зафирова)